# ČESKÁ REPUBLIKA
# ROZSUDEK
# JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Petra Příhody a Mgr. Jana Passera v právní věci žalobkyně: Y. Ch., zastoupená Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem v Plzni, Františkánská 7, 301 00 Plzeň, proti žalovanému: Ministerstvo vnitra, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 10. 2003, čj. OAM-4840/VL-18-12-2003, o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 7. 2004, čj. 24 Az 2243/2003-17,

takto:

**I. Kasační stížnost se zamítá.**

**II. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

**III. Žalovanému se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.**

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 14. 10. 2003, čj. OAM-4840/VL-18-12-2003, žalovaný zamítl žádost žalobkyně o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb.

V žalobě proti tomuto rozhodnutí žalobkyně obecně namítala, že správní orgán v řízení o její věci porušil ustanovení § 3 odst. 3, § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 správního řádu; zákonný obsah těchto ustanovení citovala. Rovněž namítla porušení § 12 a § 91 zákona o azylu: domnívá se totiž, že v jejím případě byly naplněny zákonné podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu nebo alespoň pro vztažení překážky vycestování ve smyslu § 91 téhož zákona. Ohledně skutkových důvodů odkázala na obsah správního spisu, zejména na žádost o udělení azylu a protokol o pohovoru.

Krajský soud v Ostravě napadeným rozsudkem žalobu zamítl. Ani jednu z procesních námitek krajský soud neuznal za důvodnou; stejně pak uzavřel i ohledně námitky věcné, neboť důvodem žádosti o azyl byla snaha žalobkyně o legalizaci pobytu na území České republiky, nikoli důvod ve smyslu § 12 zákona o azylu.

Proti tomuto rozsudku žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) brojila včas podanou kasační stížností. Namítla, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku, zda byly dány předpoklady pro rozhodnutí žalovaného podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Tvrdila, že ji napadal její bratr, který patrně trpěl duševní chorobou a byl ve spojení s organizovanými zločineckým strukturami. Na policii, která je rovněž provázána s zločineckými strukturami, se neobrátila, neboť se obávala zhoršení své situace, tj. navíc i postihu ze strany policie. Byla tak pronásledována jako příslušnice sociální skupiny nečlenů zločineckých struktur. Stěžovatelka nesouhlasila ani s tím, jak se krajský soud vypořádal s překážkou vycestování; tvrdí, že v případě návratu na Ukrajinu bude vystavena perzekuci ze strany milice a dalších správních orgánů, protože žádala o azyl v České republice. Stěžovatelka dále poukázala na to, že žalovaný nedostatečným způsobem provedl dokazování; v tom tkví důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Krajský soud uzavřel, že správní řízení netrpělo procesní vadou; pominul však podle stěžovatelky nedostatečné dokazování a nedostatečné odůvodnění rozhodnutí. Krajský soud také řádně nepřezkoumal rozhodnutí žalovaného z hlediska procesních žalobních námitek, ohledně kterých stěžovatelce vytkl, že citovaná ustanovení správního řádu nedoplnila o konkrétní skutkové důvody. V těchto skutečnostech stěžovatelka spatřuje naplnění kasačního důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

Stěžovatelka rovněž požádala o přiznání odkladného účinku, neboť svá práva před soudem může uplatňovat jen tehdy, bude-li přítomna v České republice.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatelka chráněna před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj. tehdy, pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku; takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatelky žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud pak přezkoumal napadené rozhodnutí krajského soudu v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není nedůvodná.

Stěžovatelka především namítla nezákonnost rozsudku krajského soudu pro nesprávné posouzení právní otázky, tj. zda na její případ lze aplikovat ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.].

Ze správního spisu, zejm. z protokolu o pohovoru ze dne 9. 10. 2003, vyplynulo, že stěžovatelka odešla z Ukrajiny pro dlouhodobé problémy se svým přítelem a jeho bratrem, kteří v nadměrné míře požívali alkohol a právě na koupi alkoholu od stěžovatelky požadovali finanční prostředky. Rovněž ji vyháněli z domu a ona neměla kde bydlet. Žádost o azyl pak stěžovatelka podala poté, co správní orgány rozhodly o jejím vyhoštění z České republiky; na území České republiky totiž žila a pracovala nelegálně.

Nejvyšší správní soud odkazuje na dosavadní správní judikaturu, z níž plyne, že problémy se soukromými osobami a problémy ekonomického rázu nejsou bez dalšího důvodem pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu. Ostatně ani snaha o legalizaci pobytu v České republice nemá nic společného s důvody, o kterých hovoří ustanovení § 12 zákona o azylu. Jak správní orgán, tak krajský soud tedy právní otázku posoudily správně.

Hovoří-li stěžovatelka v kasační stížnosti o pronásledování z důvodu příslušnosti k sociální skupině nečlenů zločineckých struktur, o provázanosti bratra a policie s organizovanými zločineckým strukturami, pak jde o tvrzení, které ve správním řízení ani v řízení před krajským soudem neuváděla. Z pohledu přezkumu kasačním soudem jde o nové skutkové tvrzení, které stěžovatelka uplatnila až poté, co bylo vydáno napadené rozhodnutí. K takové skutečnosti Nejvyšší správní soud nepřihlíží (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

Ohledně námitky týkající se překážky vycestování je namístě rovněž odkázat na již konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 9. 9. 2004, čj. 2 Azs 147/2004-41, publikovaný pod č. 409/2004 Sb. NSS), podle které *„Rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., nelze považovat za rozhodnutí o neudělení azylu ve smyslu § 28 tohoto zákona. Za takové lze považovat pouze rozhodnutí, kterým Ministerstvo vnitra rozhodne o neudělení azylu pro nesplnění podmínek uvedených v ustanovení § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 téhož zákona po věcném posouzení důvodů tvrzených žadatelem o azyl. V případě, kdy Ministerstvo vnitra rozhodne o zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., nečiní již výrok o neexistenci překážek vycestování ve smyslu ustanovení § 91 citovaného zákona.“* Není a nikdy ani nebylo důvodu se otázkou překážky vycestování věcně zabývat; v tomto směru tedy není žalovanému ani krajskému soudu co vytýkat.

Stěžovatelka rovněž namítla nedostatečně provedené dokazování před správním orgánem, v čemž spatřovala důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Pod tento stížní důvod je pak třeba podřadit i tvrzení o nesprávném úsudku krajského soudu v tom, že správní řízení netrpělo procesní vadou (nedostatkem dokazování ve správním řízení a odůvodnění rozhodnutí žalovaného). V tom však Nejvyšší správní soud stížnosti přisvědčit nemohl.

Součástí správního spisu je vedle žádosti o azyl i protokol o pohovoru se stěžovatelkou ze dne 9. 10. 2003; k jeho obsahu viz výše. Nezpůsobilost tam uváděných důvodů založit právo na udělení azylu je zřejmá. Ve správním řízení stěžovatelka již jiný důvod svého odchodu netvrdila. Jestliže tedy žalovaný vzal za základ svého rozhodnutí právě tyto skutečnosti, neprováděl další zjištění a žádost o azyl zamítl jako zjevně nedůvodnou, pak nepochybil a krajský soud neměl proč správní rozhodnutí rušit. Správní orgán totiž není povinen domýšlet či konstruovat azylově relevantní důvody, které žadatel o azyl ve skutečnosti vůbec neuplatnil, a poté o nich provádět rozsáhlé dokazování. V řízení o azyl je správní orgán povinen zjistit skutečný stav věci v rozsahu důvodů, které žadatel o azyl v průběhu řízení uvedl. Žalovaný v této věci své úvahy v rozhodnutí dostatečným způsobem popsal, a z rozhodnutí je tak zcela seznatelné, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí a jakými důvody byl žalovaný veden při hodnocení důkazů.

Stěžovatelka v kasační stížnosti namítala také stížní důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.; krajský soud prý řádně nepřezkoumal rozhodnutí žalovaného z hlediska procesních žalobních námitek, ohledně kterých stěžovatelce vytkl, že dovolaná ustanovení správního řádu nedoplnila o konkrétní skutkové důvody. Tak tomu ale není. Naopak krajský soud rozhodnutí žalovaného z tohoto hlediska v souladu s § 75 odst. 2 s. ř. s. přezkoumal; na obecně formulované procesní žalobní námitky zareagoval a v obecné rovině se s nimi také řádně vypořádal. K těmto námitkám uvedl, že žalovaný si opatřil potřebné podklady pro rozhodnutí, a vycházel tak ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu. Z odůvodnění rozhodnutí žalovaného podle zjištění krajského soudu rovněž vyplývá, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí a jakými důvody byl žalovaný veden při hodnocení důkazů. Krajský soud tedy své rozhodnutí i dostatečným způsobem odůvodnil. Jeho postup tedy nebyl v rozporu se zákonem; důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. není dán.

Nejvyšší správní soud zhodnotil všechny stížní námitky jako nedůvodné. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné jiné vady, k nimž musí přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

**Poučení:** Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně 31. května 2005

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu